

Posudek na bakalářskou práci Barbory Polachové

Multilateralismus a unilateralismus v Bushově zahraniční politice na případech konfliktů v Afghánistánu a Iráku

Barbora Polachová ve své bakalářské práci zkoumá zahraniční politiku Bushovy administrativy z hlediska jejích preferencí k unilaterálnímu nebo multilaterálnímu jednání. Dochází k závěru, že v případě Afghánistánu se jednalo o preemptivní akci s multilaterální přípravou a částečně multilaterálním provedením, zatímco v Iráku šlo o preventivní akci bez multilaterální přípravy a jen podle určitých kritérií multilaterálním provedením (s. 48-9).

Z formálního hlediska je práce v pořádku, ačkoli by jí prospěla ještě jedna korektura. Zejména první odstavce případové studie k Afghánistánu trpí překlepy a vyšinutími z vazby (s. 34-5). Co je ovšem třeba vyzdvihnout, je zdrojová základna práce. Autorka pracovala s velkým počtem relevantních odborných publikací, primárními i sekundárními zdroji.

Za nejlepší části práce považují kapitoly 2 a 3, v nichž autorka představila teoretickou debatu o unilateralismu a multilateralismu a obecný přístup k multilateralismu v americké zahraniční politice od Wilsona po G.W. Bushe. Obě kapitoly vysoce převyšují bakalářský standard a domnívám se, že by byly nadprůměrné i na magisterské úrovni. Autorka dokázala velmi přehledně a uceleně shrnout teoretickou debatu a podařilo se jí i jasně vymezit podmínky, za nichž došlo k intervencím v Afghánistánu a Iráku, s ohledem na tradici americké zahraniční politiky a zahraničně-politický kontext. V této souvislosti se nabízejí jen dvě otázky, které bych byl rád, aby autorka během obhajoby upřesnila:

- 1) Jak může nějaká spolupráce vyhovovat kvalitativní definici multilateralismu a nevyhovovat definici kvantitativní (s. 14)?
- 2) O co se jedná v případě, že spolupracují dva státy, když autorka říká, že unilateralismus je opakem multilateralismu (s. 17)?

Žádné námítky nelze vznést ani proti provedení případových studií, které přehledně zpracovávají otázky, které vyplynuly z teoretické části.

V porovnání s předchozími částmi práce lze závěr vlastně označit za promarněnou příležitost. Autorka očividně má na to, aby empirické závěry zasadila zpět do kontextu a srovnala je s teorií. Bohužel se omezila jen na (zdařilé a výstižné) shrnutí zjištěných skutečností. Určitě by stálo za to prodiskutovat, co zkušenost s intervencí v Afghánistánu a Iráku znamená pro zahraniční politiku USA a jejich případný budoucí pohled na multilaterální spolupráci. Co to znamená pro teoretickou debatu – zejména otázku tzv. unilaterálního momentu. Jak jsou obě intervence a postup administrativy v USA hodnoceny a jestli lze něco usuzovat pro případné budoucí intervence, například v Íránu. V případě, že by autorka tuto závěrečnou diskusi rozšířila, práci by bylo nepochybně možné publikovat.

Práce Barbory Polachové vysoce přesahuje standard bakalářských prací na IMS FSV UK. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení stupněm **výborně**.

V Praze dne 28. května 2010

Mgr. Tomáš Weiss, M.A.
weiss@fsv.cuni.cz